E 77/2025 vp

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

8.10.2025

EU/250/2025
EU/250/2025-SM-18

Jesse Seppälä
Emma Rimmanen
Joni Länsivuori

Hallintovaliokunnalle

Valtioneuvoston selvitys Eurooppalaisen raja- ja merivartioston kehittämisestä

Eurooppalaisen raja- ja merivartioston (Frontexin) toiminnasta säätävää asetusta uudistettiin vuonna 2019 ((EU) 1896/2019, jäljempänä EURMV-asetus). Ennakkotietojen mukaan komission on tarkoitus antaa ehdotus EURMV-asetuksen muutoksesta vuonna 2026.

Sisäministeriön arvion mukaan kyseisen asetuksen päivittämisen yhteydessä on mahdollisuus korjata komission vuonna 2024 tekemän asetuksen arvioinnin perusteella havaittuja asetuksen puutteita. Korjauksilla varmistettaisiin Frontexin toiminnan tehokkuus ja hyöty jäsenvaltioille.

Komissio on myös ilmoittanut aikeestaan vahvistaa Frontexia kolminkertaistamalla sen pysyvän joukon määrän 30 000 henkilöön. Tältä osin on kuitenkin epäselvää, miten joukon koon kasvattaminen rahoitettaisiin.

Sisäministeriö katsoo, että pysyvän joukon mahdollinen kasvattaminen edellyttää komissiolta huolellista vaikuttavuus- ja tarvearviointia. Kasvun tulee perustua operatiivisiin tarpeisiin ja sen pitäisi tuottaa konkreettista lisäarvoa jäsenvaltioille. Olisi tarkoituksenmukaista perustaa reservimuotoisia osastoja, joilla olisi koulutus, varustus ja operatiivinen valmius tukea jäsenvaltioita tarvittaessa. Joukon tulisi koostua tasapainoisesti eri jäsenvaltioiden kansalaisista.

Sisäministeriö suhtautuu muilta osin myönteisesti Frontexin vahvistamiseen. Frontexin roolina tulee olla myös jatkossa jäsenvaltioiden tukeminen rajojen valvonnassa, laittoman maahantulon torjunnassa ja palautusten tehostamisessa. Frontexin tulee voida vastata myös uusiin turvallisuusuhkiin, kuten hybridi- ja välineellistämisilmiöihin. Tältä osin viraston tehtäviä ja yhdennetyn rajaturvallisuuden perusteita tulee päivittää.

Rajaturvallisuusjärjestelmän tulee jatkossakin perustua jäsenvaltioiden ensisijaiseen vastuuseen. Frontexia kehitettäessä tulee varmistaa tehokas tuki jäsenvaltioille sekä normaali- että poikkeusoloissa, erityisesti etulinjan ulkorajamaille.

Frontex on EU:n paluuvirasto ja siten palautusten tulee näkyä viraston toiminnassa vahvemmin. Sisäministeriö kannattaa Frontexin palautusten tehostamista kolmansiin maihin ja kannattaa tarkastelemaan mahdollisuutta palautustuelle kolmansista maista kolmansiin maihin. Palautukset ovat olennainen osa toimivaa Schengen-järjestelmää.

Sisäministeriö pitää tärkeänä, että Frontex voi kerätä, käsitellä ja jakaa operatiivista tietoa rajaturvallisuuden tueksi. Frontexin toiminnan tehokkuuden varmistamiseksi, maantieteelliset rajoitteet viraston joukkojen käytölle tulisi poistaa. Viraston pitäisi voida tukea jäsenmaita tarvittaessa myös vapaan liikkuvuuden alueella. Lisäksi viraston valvonnan ja laadunvarmistuksen pitää taata toiminnan ammattimaisuus, tehokas johtaminen, sekä vahvistaa jäsenvaltioiden ja viraston välistä luottamusta.

Yhteistyö kolmansien maiden kanssa on olennainen osa neliportaista maahanpääsyn valvontamallia. Frontexin toimintaa kolmansissa maissa voidaan vahvistaa, joustavoittaa ja linkittää toiminta paremmin ulkosuhteisiin, laajentumiseen, kumppanuuksiin ja muihin merkityksellisiin politiikkalohkoihin.

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Sisäministeriö PL 26 00023 Valtioneuvosto	Kirkkokatu 12 Helsinki	0295 480 171 +358 295 480 171	09 160 44635 +358 9 160 44635	kirjaamo.sm@gov.fi www.intermin.fi